

Pacientas mirė ligoninėje, ligoniui pablogėjo nuo gydytojo paskirtų vaistų, o gal buvo neteisingai nustatyta diagnozė? 23 proc. Europos Sąjungos piliečių sako, kad yra nors kartą tiesiogiai nukentėję nuo medicininės klaidos asmeniškai arba yra nukentėję jų šeimos nariai. Kreipdamasis į gydytoją, pacientas tikisi atidaus rūpinimosi jo sveikata ir stipriai nusivilia, jei padaroma klaida. Ką daryti tokiais atvejais? Ką geriau rinktis – teisinius procesus ar bandyti susitarti taikiai? Ar įmanoma laimėti ginčą prieš sveikatos priežiūros įstaigą? Apie šiuos ir kitus dalykus pasakoja advokatų profesinės bendrijos „AVOCAD“ partneris Egidijus Langys.

Šiandien Lietuvoje vis dar labai populiarius požiūris „padarė klaidą – paduosiu į teismą“. Bet ar visada tai labai veiksmingas ginčo sprendimo būdas?

Pirmiausia žmonės turėtų suprasti, kad apie 90 % su sveikatos teise susijusių ginčų laimi sveikatos priežiūros įstaigos. Pacientai ne visada adekvačiai vertina situaciją, nes, tiesa pasakius, nežino, kaip ją vertinti. Vykstant teismo procesams neretai galima išgirsti sąvoką „nepageidaujamas įvykis“, arba, liaudiškai sakant, „komplikacija“. Ką tai reiškia? Kai medikai viską padaro gerai, pasekmės vis tiek liūdnos, o pacientas galvoja kad tai tikrai klaida. Vis dėlto ne visada tai būna klaida.

Kelios pagrindinės ginčų medicinos srityje priežastys:

- Besivystanti medicinos praktika. Pacientai paprastai turi lūkestį, kad jiems gydyti bus taikomi metodai, kurie kartais dar net neegzistuoja. Medicina – kasdien besivystanti sritis, taigi svarbu žinoti, kad dažnai gydytojai nenustato teisingos diagnozės todėl, kad tokia liga ar jos simptomatika dar nėra žinoma medicinos praktikoje.
- Tie patys gydymo metodai gali tikti vienam ir visiškai netikti kitam pacientui dėl individualios organizmo reakcijos į gydymą.
- Pacientas atsisako suprasti, kad teikdamas gydymo paslaugas kiekvienas gydytojas gali suklysti. Jis tikisi, kad gydytojas bet kuriuo atveju užtikrins gerą gydymo rezultatą, todėl pacientus labai sunku įtikinti, kad kai kuriais atvejais rezultatas nebus toks, kokio norėtusi.

Tokiose situacijose, kai dėl medikų kaltės (arba bent jau galvojame, kad dėl jų kaltės) kažkas nukenčia, pacientai arba jų artimieji dažnai vadovaujasi principu „jeigu buvo padaryta klaida, tegul atsako už tai teisme“. Deja, toks požiūris turi ir neigiamą pusę – šiandien vis labiau populiarėja vadinamoji gynybinė medicina. Tai reiškiny, kai gydytojas vietoj to, kad darytų viską paciento sveikatai pagerinti, labiausiai siekia apsaugoti save nuo galimo teisinio persekiojimo už gydymo klaidas. Ir nors paprastai medikai žino, kad už gydytojo veiksmus atsako ligoninė, būna ir atvejų, kai ieškant teisybės, gydytojui inicijuojama

baudžiamoji byla.

Įprastai pacientai ir sveikatos priežiūros įstaigos teisiniuose procesuose dalyvauja per atstovus. Teisininkai, susipažinę su kliento pasakojimu, suformuluoja ieškinio dalyką ir pagrindą, siekdami maksimalios naudos klientui, tačiau dažniausiai nesvarstydami kitų (ne finansinių) kompensavimo modelių.

Tokiose situacijose nekreipiamas dėmesys į tai, kad pacientui ar jo artimiesiems finansinė kompensacija nėra svarbiausias veiksnys, o tik priemonė gauti bent minimalią vidinę satisfakciją. Paradoksalu, bet momentu, kai labiausiai reikia tiesioginio šalių bendravimo, eliminuojamas bet koks tarpusavio kontaktas tarp ginčo šalių. Tai, be abejo, mažina ir takaus ginčo išsprendimo tikimybę.

O štai medicijoje šalys dalyvauja asmeniškai, dažniausiai net be savo atstovų. Taip joms suteikiama galimybė pačioms valdyti situaciją ir atskleisti savo poreikius. Mediatorius abi šalis nukreipia konstruktyvaus bendravimo linkme. Visuotinai pripažinta, kad taikūs susitarimai savanoriškai yra įgyvendinami geriau nei teismo sprendimai, taigi medicija dažnai reiškia tvaresnę taiką tarp šalių.

Dar vienas svarbus aspektas medicijos procese – laikas. Bylinėjimasis teisme gali trukti labai ilgai, kas lemia, jog pacientai siekdami gauti atitinkamą informaciją, teismuose praleidžia ne vienerius metus.

O medicijos proceso trukmė visuomet priklauso nuo šalių gebėjimo bendrauti ir noro rasti išeitį iš susidariusios situacijos. Taigi tik nuo šalių, o ne nuo teismo, priklauso kiek laiko reikės skirti ginčo sprendimui.

Taigi medicinos teisės ginčiuose pirmiausia reiktų neskubėti, pasitarti su teisininku ir įsivertinti visas galimybes. Iš esmės renkantis teisminį kelią tokiais atvejais laukia ilgas ir nemalonus bylinėjimasis pasitelkus bendravimą per atstovus ir galimai atlyginta žala (o kur dar sėkmės procentas, kuris siekia tik apie 10 proc.). Medicijos atveju procesas daug greitesnis, visi paprastai prisiima atsakomybę už savo veiksmus, atsiprašo ir lygiai taip pat atlygina žalą.

